

Abstrakt

Evoluční psychologie vysvětluje žárlivost jako důsledek selekčních tlaků, které mají za cíl maximalizovat reprodukční schopnost jedince. Z ultimátního hlediska se jedná o evoluční strategii udržení si partnera, prevenci nevěry a zajištění věrohodnosti otcovství. Výsledky předchozích studií vycházejících z tohoto evolučního přístupu pak poukazují na existenci mezipohlavních rozdílů v prožívání žárlivosti. Zatímco heterosexuální muži vykazují obecně větší psychologickou úzkost spojenou se sexuální nevěrou partnerky, heterosexuální ženy vykazují větší psychologickou úzkost spojenou s emoční nevěrou partnera. Cílem této práce bylo prozkoumat prožívání žárlivosti, zkušenosti s ní a názory na ni z perspektivy heterosexuálních mužů a žen v období pozdní dospělosti. Samotný výzkum sestával ze dvou částí, kvalitativní a kvantitativní. Kvalitativní části výzkumu se účastnilo celkem 16 respondentů, z toho 10 žen a 6 mužů ve věkovém rozmezí mezi 47–65 lety. Data byla získávána pomocí polostrukturovaných rozhovorů a následně vyhodnocována metodou otevřeného kódování. Z výsledků této části studie vyplynulo, že celková míra žárlivosti měla u obou pohlaví s věkem klesající tendenci. Muži v současném vztahu nevykazovali oproti minulým vztahům v podstatě žádné známky žárlivosti. Oproti tomu ženy v současném vztahu vykazovaly známky jak emoční, tak sexuální žárlivosti, jejich intenzita však byla nižší než v mladším věku. Kvantitativní části výzkumu se účastnilo celkem 111 respondentů, z toho 62 žen a 41 ve věkovém rozmezí mezi 45–66 lety. Respondenti vyplňovali sadu anonymních online dotazníků zaměřujících se na jednotlivé typy žárlivosti, na žárlivost behaviorální, reaktivní, majetnickou, úzkostnou, emoční a sexuální. Data získaná tímto způsobem byla následně vyhodnocována pomocí Mann-Whitneyho U testů a dvouvýběrového T-testu. Výsledky studie poukázaly na signifikantní rozdíl v behaviorální, reaktivní, majetnické a emoční žárlivosti mezi muži a ženami, přičemž ženy ve všech zmíněných typech vykazovaly vyšší míru žárlivosti. Rovněž byla zjištěna celková vyšší míra žárlivosti u žen v pozdní dospělosti než u mužů. U úzkostné a sexuální žárlivosti pak mezi pohlavími nebyly zjištěny statisticky signifikantní rozdíly.